

FIARE DE PLUG GETICE DESCOPERITE ÎN DOBROGEA

Gabriel CUSTUREA*

Cuvinte-cheie: Dobrogea antică, geți, unelte agricole.

Keywords: ancient Dobrudja, Getae, agricultural tools.

Rezumat: Autorul prezintă trei unelte agricole getice descoperite întâmplător pe teritoriul Dobrogei, după anul 2000. Este vorba de două fiare de plug, găsite la Ion Corvin, (de tip „linguriță”), respectiv la Sibioara (de tip „cu cârlig”), ambele localități din județul Constanța și un cuțit de plug găsit la Sarinasuf, în județul Tulcea.

Piese se datează în secolul I a.Chr – I p. Chr și se adaugă unor obiecte similare apărute în Dobrogea la Adâncata și Chirnojeni. Pe teritoriile celor trei localități este consemnată în bibliografia arheologică existența unor situri getice.

Abstract: The author presents three Getic agricultural tools discovered by chance on the territory of Dobruja, after 2000s. It is about two plow blades found at Ion Corvin (the ‘spoon’ type), respectively at Sibioara (the ‘hook’ type), both localities are in Constanța county, and a plow knife found at Sarinasuf, in Tulcea county.

The pieces date back the first century BC and first century AD and they are added to similar objects that appeared in Dobruja at Adâncata and Chirnojeni. On the territories of these three localities, the existence of Getic sites is recorded in the bibliography.

În ultimele două decenii colecțiile muzeului constănțean s-au îmbogățit cu numeroase obiecte descoperite întâmplător pe teritoriul celor două județe dobrogene Constanța și Tulcea. În rândurile care urmează vom prezenta trei dintre ele: două fiare de plug și un cuțit de plug de factură getică. Astfel de piese sunt destul de rare între descoperirile epocii, iar exemplarele acestea vin să completeze informațiile de până acum.

1. Fier de plug getic de tip „linguriță”

Dimensiuni: L= 25, 60 cm, l (partea activă) = 8,40 cm, lat. (partea activă) = 8,30 cm, gr. (tăiș) = 0,40 cm. Piesa are nervură pe partea concavă și este netedă pe partea convexă a părții active. A fost confecționat dintr-o bară de fier cu o grosime

---

*Gabriel CUSTUREA: Centrul de Studii ale Civilizațiilor Mării Negre; e-mail: custurea@gmail.com.

de 1,50 cm, dreptunghiulară în secțiune (3,00 x 1,50 cm). Partea destinată fixării este triunghiulară.

Descoperit pe teritoriul localității Ion Corvin (jud. Constanța), în anul 2000; nr. inv. 41971.

2. Fier de plug getic cu cârlig de prindere pentru partea lemnoasă a plugului

Dimensiuni: L= 23,50 cm, l (partea activă) = 7,50 cm, lat. (partea activă) = 6,70 cm, gr.(tăiș) = 0,70 cm, l (cui) = 1,00 cm. A fost confecționat dintr-o bară de fier cu o grosime de 1,20 cm, dreptunghiulară în secțiune (3,10 x 1,20 cm).

Descoperit în zona localității Sibioara (jud. Constanța), în anul 2009; nr. inv. 46703.

3. Cuțit de plug getic

Dimensiuni: L = 38,40 cm, l (partea activă) = 21,90 cm, l (bară de fixare) = 16,50 cm, lat (tăiș) = 5,80 x 2,00 cm, gr.(tăiș) = 0,40 cm. A fost confecționat dintr-o bară de fier cu grosimea de 1,90 cm, dreptunghiulară în secțiune (3,20 x 1,90 cm).

Descoperit în zona localității Sarinasuf (jud. Tulcea) în anul 2012; nr.inv. 48054.

Piese prezentate sunt specifice civilizației geto - dacice din secolele I a. Chr. – I p. Chr.¹ fiind întâlnite în siturile arheologice de pe întreaga arie de locuire a epocii, în depozite sau ca piese izolate².

Descoperirea de la Ion Corvin are analogii cu piesele găsite în Dobrogea la Adâncata³ și Chirnogeni⁴, dar și cu un exemplar aparținând depozitului de unelte agricole de la Moșneni⁵.

Fierul de plug găsit la Sibioara are asemănări cu piese descoperite în siturile de la Căndești (com. Dumbrăveni, jud.Vrancea), Socetu (jud. Teleorman) și Grădiștea Muncelului (jud. Hunedoara) sau la Măstăcan (com. Dragomirești, jud. Neamț)⁶.

În sfârșit, cuțitul de plug de la Sarinasuf își găsește analogii cu exemplare descoperite la Grădiștea Muncelului⁷.

În ceea ce privește locurile unde s-au găsit cele trei piese, informațiile obținute de la descoperitori sunt imprecise, iar contextul arheologic necunoscut. Știm din literatura de specialitate că în apropierea acestor localități există situri arheologice contemporane cu piesele prezentate.

¹ GLODARIU & IAROSLAVSCHI 1979, p. 59; BORANGIC & BĂDESCU 2017, p. 12 – 13.

² GLODARIU & IAROSLAVSCHI 1979, p. 59 - 60; BICHIR 1973, p. 45, pl. 29; BENEĂ 2008, p. 34.

³ IRIMIA 1999, p. 73 – 74.

⁴ PAPASIMA 2006, p. 324, nr.6, pl.VII / 4.

⁵ CANARACHE 1950, p. 100 - 102.

⁶ BORANGIC & BĂDESCU 2017, p. 49, nr. 37; p. 54, nr. 42; p. 52, nr. 40; GLODARIU & IAROSLAVSCHI 1979, p. 60, fig. 22 – 23; BICHIR 1973, p. 45, pl. 29 / 2, 3.

⁷ GLODARIU & IAROSLAVSCHI 1979, p. 63 – 64, fig. 24; BORANGIC & BĂDESCU 2017, p. 56 – 57, nr. 44, 45.

Astfel, din zona localității Ion Corvin sunt cunoscute mai multe descoperiri de factură getică; și o fortificație consemnată în bibliografia arheologică⁸.

Sibioara, de asemenea, este cunoscută cu mai multe situri arheologice în zonă și cu piese găsite aici⁹.

Sarinasuf este un alt sit arheologic getic descoperit în urma unor cercetări de teren și investigat ulterior¹⁰.

Am considerat necesară publicarea acestor piese găsite întâmplător chiar dacă lipsește contextul arheologic și există informații vagi asupra locului descoperirii. Ele vin totuși să completeze puținele date privind uneltele agricole getice de pe teritoriul dintre Dunăre și Mare.

BIBLIOGRAFIE

LMI 2015 – *Lista Monumentelor Istorice 2015*, anexă la OMC 2828 / 2015, publicată în M. O. partea I, nr. 113 bis, 15.02.2016.

ALEXANDRESCU 1986 – P. Alexandrescu, *Histria în epoca arhaică (II)*, Pontica 19 (1986), p. 19 – 32.

BENEA 2008 – D. Benea, *Metalurgia și prelucrarea fierului în Dacia*, în: D. Benea (coord.), *Dacia în sistemul socio – economic roman: Cu privire la atelierile meșteșugărești locale*, Timișoara, 2008, p. 11 – 95.

BICHIR 1973 – Gh. Bichir, *Cultura carpică*, București, 1973.

BORANGIC & BĂDESCU 2017 – C. Borangic, A. Bădescu, *Civilizația geto – dacică (II). Unelte și ustensile*, București, 2017.

CANARACHE 1950 – V. Canarache, *Unelte agricole pe teritoriul Republicii Populare Române în epoca veche*, SCIV 1 (1950), 2, p. 83 – 109.

IRIMIA 1975 – M. Irimia, *Observații privind arheologia secolelor VII – V î.e.n. în Dobrogea*, Pontica 8 (1975), p. 89 – 114.

IRIMIA 1980 – M. Irimia, *Date noi privind așezările getice din Dobrogea în a doua epocă a fierului*, Pontica 13 (1980), p. 66 – 118.

IRIMIA 1999 – M. Irimia, *Unelte de fier din așezarea getică fortificată de la Adâncata (com. Aliman, jud. Constanța)*, Pontica 32 (1999), p. 73 – 82.

IRIMIA 2007 – M. Irimia, *Considerații privind așezările getice din Dobrogea și problemele existenței unor emporia în zona Dunării inferioare*, Pontica 40 (2007), p. 137 – 225.

GLODARIU & IAROSLAVSCHI 1979 – I. Glodariu, E. Iaroslavschi, *Civilizația fierului la daci (sec. II î.e.n. – I e.n.)*, Cluj – Napoca, 1979.

MATEI 1986 – C. Matei, *Cercetări periegetice pe țărmul lacului Tașaul (II)*, Pontica 19 (1986), p. 253 – 266.

PAPASIMA 2006 – T. Papasima, *Cercetările arheologice de la Chirnojeni*, Pontica 39 (2006), p. 321 – 333.

SCORPAN 1971 – C. Scorpan, *Noi descoperiri getice în Dobrogea romană, secolele II – VI e. n.*, Pontica 4 (1971), p. 137 – 153.

⁸ IRIMIA 1980, p. 78, n. 115; IRIMIA 2007, p. 153, n. 78; SÎRBU 1983, p. 49, nr. 117; LMI 2015, p. 1104, nr. 261.

⁹ SCORPAN 1971, p. 141; IRIMIA 1980, p. 105; SÂRBU 1983, p. 53, nr. 183; MATEI 1986, p. 253 – 255, nr. 4; LMI 2015, p. 1118, nr. 411.

¹⁰ IRIMIA 1975, p. 102 – 103; ALEXANDRESCU 1986, p. 26; LMI 2015, p. 2538, nr. 372.

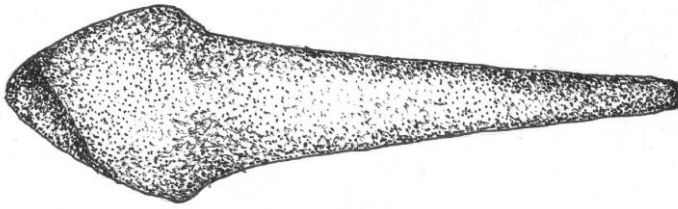
SÎRBU 1983 – V. Sîrbu, *Nouvelles considérations générales concernant l'importation des amphores grecques sur le territoire de la Roumanie (les VIe – Ier siècles av.n.è.)*, Pontica 16 (1983), p. 43 – 67.

LIST OF ILLUSTRATION

- Fig. 1.** Getic agricultural tools – plow blades the ‘spoon’ type;
Fig. 2. Getic agricultural tools – plow blades the ‘hook’ type;
Fig. 3. Getic agricultural tools – plow knife.

Fig. 1. Fier de plug de tip „linguriță”.

0 1 2 3 4 cm.

Fig. 2. Fier de plug getic cu cârlig de prindere pentru partea lemnoasă a plugului.

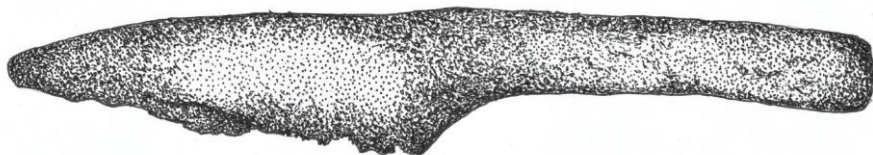

Fig. 3. Cuțit de plug getic.